

පෙරහුරු පරීක්ෂණය
අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර (උසස් පෙළ) විභාගය 2018 අගෝස්තු
ගිණුම්කරණය II
ආචාර්ය හරේන්ද්‍ර කාරියවසම්

පැය තුනයි
Three Hours

- පළමු සහ දෙවන ප්‍රශ්න ඇතුළුව ප්‍රශ්න හයකට පමණක් පිළිතුරු සපයන්න.

(01) සීමිත මහේන්ද්‍රන් පොදු සමාගමේ 2015.03.31 දිනට පිළියෙළ කරන ලද ශේෂ පිරික්සුම පහත දී ඇත.

(රු.'000)

ඉඩම් (ප්‍රත්‍යාගණන අගය)	3,000	
ගොඩනැගිලි	2,500	
මෝටර් රථ	3,500	
උපකරණ	1,500	
ක්ෂය වෙන් කිරීම් (14.04.01)		
- ගොඩනැගිලි		850
- මෝටර් රථ		1,100
- උපකරණ		450
ප්‍රකාශිත සාමාන්‍ය කොටස් ප්‍රාග්ධනය (කොටස් 100,000)		3,000
විකුණුම්		14,260
විකුණුම් වගකීම් සහතික වෙන් කිරීම (2014.04.01)		800
විකුණුම් පිරිවැය	6,500	
වෙළඳ නොගය (2015.03.31) (පිරිවැය)	650	
බෙදා හැරීමේ වියදම්	750	
පරිපාලන වියදම්	2,090	
වෙනත් වියදම්	220	
මූල්‍ය වියදම්	500	
බදු වෙන් කිරීම් (2014.04.01)		300
ගෙවූ බදු	1,300	
වෙළඳ හා අනෙකුත් ගෙවිය යුතු දෑ		1,440
රඳවාගත් ලාභ (2014.04.01)		2,700
ලද කොමිස්		120
භාණ්ඩාගාර බිල් (තොරතුරු)	600	
මුදල් හා බැංකු ශේෂය	720	
වෙළඳ හා අනෙකුත් ලැබිය යුතු දෑ	1,190	
	25,020	25,020

අතිරේක තොරතුරු

- 1) 2015.03.31 දිනට පවතින තොගය තුළ ඇතුළත් පිරිවැය රු. 300,000 ක තොගයේ එදිනට ඇස්තමේන්තුගත ශුද්ධ උපලබ්ධි අගය රු. 220,000 කි. එම තොගය 2015.04.21 වන දින රු. 20,000 ක විකුණුම් වියදමක් දරා රු. 280,000 ට විකුණා ඇත.
- 2) පරිපාලන වියදම් පිළිබඳ විශ්ලේෂණය මෙසේය. (රු. '000)

ගෙවූ වැටුප් (ශුද්ධ)	920
අධ්‍යක්ෂ සංවේතන	780
විගණන ගාස්තු	120
පොදු වියදම්	270
- 3) වැටුප් ගිණුමෙන් දැක්වෙන්නේ සේවක අර්ථ සාධක අරමුදල සඳහා 8% ක සේවක දායකය අඩු කිරීමෙන් පසු ගෙවූ ශුද්ධ වැටුප වේ. මීට අමතරව සමාගම 12% ක් දායකයක් ගෙවිය යුතු අතර 3% ක සේවක භාරකාර අරමුදල් දායකයක් ගෙවිය යුතුය.
- 4) 2015.03.31 දිනට උපවිත වැටුප් රු. 200,000 කි.
- 5) සමාගම භාණ්ඩ විකිණීමේදී වර්ෂයක වගකීම් සහතිකයක් සහිතව භාණ්ඩ අලෙවි කරයි. පසුගිය වර්ෂයේ විකුණුම් වගකීම් සහතික මත දැරූ රු. 240,000 ක අලුත්වැඩියා වියදම වැරදීමකින් විකුණුම් ගිණුම හර කර මුදල් ගිණුමට බැරකර ඇත. 2014/15 වර්ෂයේ විකුණුම් මත 5% ක් වගකීම් සහතික සඳහා වෙන් කිරීම් කළ යුතුය.
- 6) 2015.03.31 දින ඉඩම රු. 4,500,000 කට ප්‍රත්‍යාගණනය කර ඇත. මෙම ඉඩම පෙර වර්ෂයේදී ප්‍රත්‍යාගණනය කිරීමෙන් ලද රු. 500,000 ක ප්‍රත්‍යාගණන අලාභය ආදායම් ප්‍රකාශයට හර කර ඇත.
- 7) 2014.04.01 දින පිරිවැය රු. 3,000,000 කට මෝටර් රථයක් කල්බදු ක්‍රමයට අත්කර ගන්නා ලදී. එය එදිනට වත්කමේ සාධාරණ අගයට සමාන විය. ගිවිසුම අනුව මූලික තැන්පතුව ලෙස රු. 500,000 ක් ගෙවා ඉතිරිය රු. 660,000 බැගින් වාර්ෂික වාරික 5 කින් ගෙවීමෙන් පසු මෝටර් රථය ව්‍යාපාරයට අයිති වේ. ගෙවූ තැන්පතුව මුදල මූල්‍ය වියදම් යටතේ දක්වා ඇත. ගෙවූ පළමු වාරිකය මෝටර් රථ ගිණුමේ වාරිකා කිරීම හැර වෙනත් සටහනක් නැත. මෝටර් රථ පිරිවැය මත 20% කින් ක්ෂය කෙරේ. වසර 5 ක කාලයට අදාළ කල්බදු පොලී මෙසේ ය.

වසර	පොලිය (රු.'000)
2014/15	270
2015/16	202
2017/18	102
2018/19	78

- 8) ගොඩනැගිලි 5% කින් ද, මෝටර් රථ 20% කින් ද, උපකරණ 10% කින් ද පිරිවැය මත ක්ෂය කරන්න.
- 9) සමාගමට විරුද්ධව අස්කළ සේවකයෙකු පැවරූ නඩුවක් 2015.03.31 වන විටත් තීන්දුව ලැබී නොතිබිණි. සමාන නඩු කාරණාවක් සම්බන්ධයෙන් පෙර වර්ෂයක අස්කළ සේවකයෙකුට රු. 500,000 ක වන්දියක් ගෙවීමට අධිකරණ තීන්දුවක් මත සමාගමට සිදු වී ඇත.
- 10) 2014/15 ඇස්තමේන්තු ආදායම් බද්ද රු. 1,200,000 කි.
- 11) අධ්‍යක්ෂකවරු 2015.03.31 දින පහත තීරණයන් ගෙන ඇත.
  - i. 2015.03.31 පැවති සෑම සාමාන්‍ය කොටස් 2 කට 1 බැගින් වන සේ එකක් රු. 30 බැගින් වූ සාමාන්‍ය කොටස් නිකුත් කිරීමෙන් සංචිත ප්‍රාග්ධනික කිරීම.
  - ii. ඉහත (i) කරුණ සඳහා පොදු සංචිතයක් පිහිටුවීම හා එහි රු. 200,000 ක ශේෂයක් රඳවා ගනිමින් සංචිත ප්‍රාග්ධනික කිරීම සඳහා අවශ්‍ය අරමුදල්, රඳවාගත් ලාභ ගිණුමෙන් පොදු සංචිත ගිණුමට මාරු කිරීම.
  - iii. සාමාන්‍ය කොටස් සඳහා කොටසකට රු. 7.50 ක ලාභාංශයක් යෝජනා කිරීම.

අවශ්‍යවන්නේ; ප්‍රසිද්ධ කිරීම පිණිස ගිණුම් සටහන් සහිතව,

A) 2015.03.31 න් අවසන් වර්ෂය සඳහා විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශය

B) 2015.03.31 න් අවසන් වර්ෂය සඳහා හිමිකම් වෙනස් වීමේ ප්‍රකාශය

C) 2015.03.31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශය

(මුළු ලකුණු 20)

(02) (අ)

දර්ශි, මිනෝලි හා කුමුදු විසින් 2:2:1 අනුපාතයට ලාභාලාභ බෙදා ගනිමින් පවත්වාගෙන ගිය හවුල් ව්‍යාපාරයෙන් 2013.04.01 දින කුමුදු විශ්‍රාම ගනු ලැබීය. ඇයගේ හිමිකමින් රු. 200,000 ක් එදිනට ගෙවූ අතර ඉතිරි ප්‍රමාණය ණය ගිණුමකට මාරු කිරීමට එකඟ වීණි. එම ණය ගිණුමේ හරි අඩක් ආසන්න ඉදිරි වසරේදී ගෙවීමටත් ඉතිරිය ඉන් පසු කොටස් වශයෙන් ගෙවීමටත් හවුල්කරුවෝ එකඟවීණි. කුමුදු විශ්‍රාම ගැනීමෙන් පසු දර්ශි හා මිනෝලි 3:2 අනුපාතයට ලාභාලාභ බෙදාගනිමින් හවුල් පවත්වාගෙන යන අතර පහත කොන්දේසි හවුල් ගිවිසුමේ ඇතුළත් විය.

1. සෑම හවුල්කරුවෙකුටම වර්ෂය ආරම්භයේ පැවති ප්‍රාග්ධන ගිණුම් ශේෂ මත 10% ක වාර්ෂික පොලී හිමිවේ.
2. දර්ශිට මාසිකව රු. 6000 ක වේතනයක් හා මිනෝලි හා වාර්ෂිකව රු. 80,000 ක වේතනයක් හිමිවේ.

කුමුදු විශ්‍රාම යාමේදී එදිනට ව්‍යාපාරයේ කීර්තිනාමය රු. 1,000,000 කට අගය කළ අතර එය හවුල්කරුවන් හෝ ප්‍රාග්ධන ගිණුම් තුළින් ගැළපීමට එකඟ විය. 2014.03.31 දිනට හවුල් ව්‍යාපාරයේ උපුටාගන්නා ලද ශේෂ පිරික්සුම පහත වේ.

	(රු.'000)	
	හර	බැර
දේපළ පිරියත හා උපකරණ (ධාරණ අගය 2013.04.01 දිනට)	2,700	
ප්‍රාග්ධන ගිණුම් 2013.04.01 දිනට - D		1,200
- M		1,200
- K		800
ජංගම ගිණුම් 2013.04.01 දිනට - D		220
- M	440	
- K		130
විකුණුම්		4,800
ගැණුම්	2,400	
2013.04.01 දිනට තොගය	400	
ණයහිමියෝ		180
ණයගැතියෝ	700	
අඩමාණ ණය වෙන් කිරීම (2013.04.01)		60
මුදල් ගැනිලි - D	120	
- M	150	
බෙදාහැරීමේ වියදම්	250	
පරිපාලන වියදම්	690	
මූල්‍ය වියදම්	80	
කුමුදුට ගෙවූ මුදල	200	
බැංකු ශේෂය	460	
	8,590	8,590

අතිරේක තොරතුරු

1. 2014.03.31 දිනට ව්‍යාපාරයේ පැවති නොගය රු. 270,000 කි.
2. හවුල් ව්‍යාපාරයට තම ගොඩනැගිල්ලක් 2013.10.01 දින කුලී පදනමට ලබාගත් අතර එදින 2014.09.30 න් අවසන් වර්ෂය සඳහා ගොඩනැගිලි කුලී ලෙස රු. 120,000 ක් ගෙවා ඇත. එය පරිපාලන වියදම් හර කර ඇත.
3. දේපළ පිරිසක උපකරණ මිලදී ගෙන ඇත්තේ 2010.10.01 වන දින වන අතර එදින සිට පිරිවැයට සරල මාර්ග ක්‍රමයට වාර්ෂිකව 10% බැගින් ක්‍ෂය කර ඇත. මෙම වර්ෂය සඳහා ධාරණ අගයට 10% ක් ක්‍ෂය කිරීමට තීරණය කර ඇත.
4. වර්ෂය තුළදී හවුල් වේතන සම්පූර්ණයෙන් ගෙවා පරිපාලන වියදම් හර කර ඇත.
5. වර්ෂය අවසාන ණයගැති ශේෂය මත 10% ක් අඩමාණ ණය වෙන් කිරීම කළ යුතුය.
6. දර්ශි විසින් වර්ෂය තුළදී රු. 160,000 ක භාණ්ඩ ගැනිලි සිදුකර තිබුණත් ඒ පිළිබඳ කිසිවක් පොත්වල සටහන් කර නැත.

අවශ්‍ය වන්නේ;

- i. 2014.03.31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා ආදායම් ප්‍රකාශය.
- ii. 2014.03.31 හවුල්කරුවන්ගේ ප්‍රාග්ධන හා ජංගම ගිණුම්.
- iii. 2014.04.01 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශය. (ලකුණු 10)

(ආ) සීමිත අම්ල සමාගමේ 2015 පෙබරවාරි හා මාර්තු මාසයන්ට අදාළව බැංකු ගනුදෙනු පහත දැක්වේ.

- i. 2015.02.01 දිනට බැංකු ප්‍රකාශයේ ශේෂය රු. 300,000 ක් විය. මෙය එදිනට බැංකු ගිණුමේ ශේෂය සමඟ එකඟ නොවීය.

	රු.'000	
	පෙබරවාරි	මාර්තු
බැංකු ගිණුමට අනුව තැන්පත් කළ චෙක්පත්	1,500	1,400
බැංකු ගිණුමට අනුව නිකුත් කළ චෙක්පත්	1,000	900
උපලබ්ධි වූ චෙක්පත්	1,100	300
ගෙවීම සඳහා ඉදිරිපත් කළ චෙක්පත්	800	150

- 2015.02.01 දිනට ඉදිරිපත් නොවූ චෙක්පත් රු. 400,000 ක් පෙබරවාරි මස තුළදී ගෙවීමට ඉදිරිපත් වී ඇත. එදිනට උපලබ්ධි නොවූ චෙක්පත් රු. 600,000 ක් පෙබරවාරි මස තුළදී උපලබ්ධි වී ඇත.
- 2015.02.28 දිනට ඉදිරිපත් නොවූ චෙක්පත් මාර්තු මස තුළ ඉදිරිපත් වී ඇති අතර එදිනට උපලබ්ධි නොවූ චෙක්පත් මාර්තු මස තුළ උපලබ්ධි වී ඇත.

- iii. ව්‍යාපාරයේ බැංකු ගිණුමේ සටහන් නොවූවද බැංකු ප්‍රකාශයේ සටහන් වූ ගනුදෙනු පහත දැක්වේ.

	(රු.'000)	
	2015.02.28	2015.03.31
ණයගැති ප්‍රේෂණ	60	75
තැන්පත් කළ එහෙත් අඟරු වූ චෙක්පත්	20	30
බැංකු ගාස්තු	15	10

අවශ්‍ය වන්නේ;

1. 2015.02.28 වන දිනට බැංකු ගිණුම (ව්‍යාපාරයේ) අනුව ශේෂය.
  2. 2015.03.31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශයේ දැක්විය යුතු බැංකු ශේෂය.
  3. 2015.03.31 දිනට බැංකු සැසඳුම ප්‍රකාශය. (ලකුණු 10)
- (මුළු ලකුණු 20)

(03) (අ) සීමිත සහන් සමාගම A හා B නම් භාණ්ඩ 2 ක් නිෂ්පාදනය කරයි. එහි එකලස් හා නිමවුම් වශයෙන් නිෂ්පාදන දෙපාර්තමේන්තු 2 ක් ආපනශාලාවක් හා වෛද්‍ය මධ්‍යස්ථානයක් පවත්වා ගනිමින් නිෂ්පාදන කටයුතු සිදුකරයි. 2014/15 වර්ෂය සඳහා අයවැයගත පොදුකාර්ය පිරිවැය පහත දැක්වේ.

	(රු.)		(රු.)
ගොඩනැගිලි කුලී	120,000	ආපන ශාලාවේ ආහාර	20,000
සේවක රක්ෂණය	88,000	ඖෂධ මිලදී ගැනීම්	10,000
යන්ත්‍ර ක්ෂය	200,000		
යන්ත්‍ර සඳහා බලය	40,000		
ආලෝකය සඳහා විදුලිය	10,000		
නිෂ්පාදන කළමනාකාර වේතන	100,000		

	එකලස්	නිමවුම්	ආපන ශාලාව	වෛද්‍ය මධ්‍යස්ථානය
සෘජු ද්‍රව්‍ය පිරිවැය (රු.)	40,000	28,000		
සෘජු ශ්‍රම පිරිවැය (රු.)	25,000	26,000	22,000	38,000
වක්‍ර ද්‍රව්‍ය පිරිවැය (රු.)	30,000	27,000	10,000	4,000
වක්‍ර ශ්‍රම පිරිවැය (රු.)	36,000	20,000	28,000	16,000
බිම් ප්‍රමාණය (වර්ග මීටර්)	40,000	30,000	20,000	10,000
සේවක සංඛ්‍යාව	30	20	10	10
යන්ත්‍ර පිරිවැය (රු.)	1,000,000	500,000	300,000	200,000
අයවැයගත යන්ත්‍ර පැය	20,000	10,000	5,000	5,000
අයවැයගත ශ්‍රම පැය	40,000	2,000	1,000	1,000

- සේවක රක්ෂණයෙන් රු. 28,000 ක් වෛද්‍ය මධ්‍යස්ථානයට අදාළ වේ.
- ගොඩනැගිලි කුලී වලින් රු. 20,000 ක් පිරිපාලන කටයුතු පවත්වාගෙන යන ගොඩනැගිල්ලට අදාළ වේ.
- සේවා දෙපාර්තමේන්තු 2 හි පොදුකාර්ය පිරිවැය සම සමව නැවත නිෂ්පාදන දෙපාර්තමේන්තු අතර බෙදා හරිනු ලැබේ.
- නිෂ්පාදිත සඳහා අදාළ පැය හා පිරිවැය අගයන් පහත දැක්වේ.

	A	B
සත්‍ය යන්ත්‍ර පැය	2	4
සත්‍ය ශ්‍රම පැය	3	5
සත්‍ය ද්‍රව්‍ය පිරිවැය (රු.)	600	800
ශ්‍රම පැයක පිරිවැය (රු.)	30	100

අවශ්‍යවන්නේ;

- නිෂ්පාදන පොදුකාර්ය පිරිවැය විභජනය කිරීමේ පත්‍රිකාව
- සේවා දෙපාර්තමේන්තුවල පොදුකාර්ය පිරිවැය නැවත නිෂ්පාදන දෙපාර්තමේන්තුවලට විභජනය කිරීම.
- සුදුසු පදනම් යොදාගෙන නිෂ්පාදන දෙපාර්තමේන්තුවල පොදුකාර්ය පිරිවැය අන්තර්ග්‍රහණය අනුපාතයන් ගණනය කරන්න.
- A හා B නිෂ්පාදිතයන්ගේ ඒකක පිරිවැය ගණනය කරන්න. (ලකුණු 8)

(අ) 2015.03.31 න් අවසන් වර්ෂය සඳහා ණයගැතියන්ගේ තොරතුරු සාරාංශගතව පහත දැක්වේ.

රු.'000

විස්තරය	සසිත්	රණාන්	යේෂක	සඳුන්	එකතුව
14.04.01 ශේෂය	200	150	300	75	725
විකුණුම්	800	700	450	220	2,170
ආපසු එවුම්	-	50	-	25	75
දුන් වට්ටම්	80	20	-	-	100
මුදල් ලැබීම්	400	880	200	270	1,750
බොල් ණය		30	50	-	80

ඉහත තොරතුරු පොදු ලෙජරයේ හා ණයගැති ලෙජරයේ වාර්තා කිරීමේදී පහත වැරදි සිදුවී ඇත.

- (1) විකුණුම් ජර්නලය එකතු කිරීමේදී රු. 70,000 ක් වැඩියෙන් එකතු කර ඇත.
- (2) රණාන් ආපසු එවූ භාණ්ඩ පොදු ලෙජරයේ රු. 5,000 ක් අඩුවෙන් සටහන් වී ඇති අතර ණයගැති ලෙජරයේ සටහන් වී නැත.
- (3) සසිත්ට දුන් වට්ටම් ඔහුගේ ගිණුමේ වැරදි පැත්තේ සටහන් වී ඇත.
- (4) බොල් ණය සටහන් කිරීම ව්‍යාපාරය පොත්වලින් මඟහැරී ඇත.
- (5) පාලන ගිණුමේ බැර පැත්ත රු. 10,000 ක් අඩුවෙන් එකතු කර ඇත.

අවශ්‍ය වන්නේ;

1. නිවැරදි ණයගැති පාලන ගිණුම
2. දෝෂ සහිත ණයගැති ලෙජරයේ ශේෂ ලැයිස්තුව
3. වැරදි ණයගැති පාලන ගිණුමේ ශේෂය හා දෝෂ සහිත ණයගැති ලෙජරයේ ශේෂ ලැයිස්තුව සැසඳීමේ ප්‍රකාශය.

(ලකුණු 7)

(මුළු ලකුණු 15)

(04) (අ) සීමිත ගොල්ඩන් සිටි සමාගමේ පහත මූල්‍ය වාර්තා ඉදිරිපත් කර ඇත.

මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශය

රු.'000

ප්‍රකාශිත ප්‍රාග්ධනය	17.03.31	18.3.31	ජංගම නොවන වත්කම්	17.03.31	18.03.31
සාමාන්‍ය කොටස් ප්‍රාග්ධනය (කොටසක අගය රු.20)	5,000	6,500	දේපළ පිරියත හා උපකරණ	6,000	7,800
සංචිත			ජංගම වත්කම්		
පොදු සංචිතය	200	250	තොගය	350	380
රඳවාගත් ලාභ	600	600	වෙළඳ ලැබියයුතු	310	300
			ත්‍රෝමාසික භාණ්ඩාගාර බිල්	50	-
ජංගම නොවන වගකීම්			බැංකු	250	490
ණයකර 20%	300	400			
ජංගම වගකීම්					
වෙළඳ ගෙවියයුතු	400	710			
උපචිත පොලී	-	20			
උපචිත බදු	60	90			
ගෙවිය යුතු ලාභාංශ	400	400			
	6,960	8,970		6,960	8,970

විකුණුම්	7,500
විකුණුම් පිරිවැය	(3,500)
දළ ලාභය	4,000
වෙනත් ආදායම්	550
	4,550
වියදම්	2,150
කෂය	(450)
පොලී	(60)
බදු පෙර ලාභය	1,890
ආදායම් බදු	(290)
වර්ෂයේ ලාභය	1,600

අතිරේක තොරතුරු:

1. ධාරණ අගය රු. 1,700,000 ක් වූ වෑන් රථයක් විකිණීමෙන් ලද ලාභය වෙනත් ආදායම් වේ.
2. නව ගබඩා ගොඩනැගිල්ලක් මිලදීගෙන නියමිත පරිදි වාර්තා කර ඇත.
3. රඳවාගත් ලාභ උපයෝගී කරගෙන 2017.04.01 පැවති සෑම සාමාන්‍ය කොටස් 5 කට 1 බැගින් එකක් රු. 20 බැගින් වූ සාමාන්‍ය කොටස් නිකුත් කර ඇත.
4. වර්ෂය තුළ හිමිකම් නිකුතුවක් සිදුකර නියමිත පරිදි වාර්තා කර ඇත.
5. 2018.03.30 දින ණයකර නිකුතුවක් සිදුකර ඇත.
6. වර්ෂය අගදී කොටස් හිමියන්ට ලාභාංශ ගෙවා ඇත.

අවශ්‍යවන්නේ; 2018.03.31 න් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය.

(ලකුණු 10)

(ආ) එකම කර්මාන්තයේ නියුතු සමාගම් 2 කට අදාළ සාරාංශගත තොරතුරු පහත දැක්වේ.

(රු.'000)

	A සමාගම	B සමාගම
දේපළ පිරිසත හා උපකරණ	5,200	8,380
ණයගැතියෝ	2,240	4,500
ණයහිමියෝ	6,500	8,500
8% ණයකර	1,000	2,000
ප්‍රකාශිත සාමාන්‍ය කොටස් ප්‍රාග්ධනය	6,000	10,000
රඳවාගත් ඉපයීම්	2,000	2,000
ආදායම් ප්‍රකාශයේ සාරාංශය		
විකුණුම්	11,200	16,800
විකුණුම් පිරිවැය	8,000	11,200
මෙහෙයුම් වියදම්	1,200	800
පොලී වියදම්	80	160
ආදායම් බදු	920	8,240

අවශ්‍යවන්නේ;

1. ඉහත සමාගම් 2 ට අදාළව පහත අනුපාත ගණනය කරන්න.
  - i. හිමිකම් ප්‍රතිලාභ අනුපාතය
  - ii. පොලී ආවරණ අනුපාතය
  - iii. ණයගැති පිරිවැටුම් අනුපාතය
  - iv. ණය ස්කන්ධ අනුපාතය
2. ඉහත ගණනය කිරීම්වලට අනුව;
  - i. ඉතා ඉක්මණින් ණයගැතියන්ගෙන් මුදල් එකතු කර ගන්නේ කුමන සමාගම ද?
  - ii. කොටස් හිමියන්ගේ ආරක්‍ෂාව වැඩි කුමන සමාගම ද? (ලකුණු 5)

(මුළු ලකුණු 15)

(05) සන්සර ව්‍යාපාරයේ 2014.01.01 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයෙන් උපුටාගත් ශේෂයන් පහත වේ.

	රු.	රු.
ගොඩනැගිලි (ධාරණ)	810,000	
තොගය	70,000	
වෙළඳ ලැබියයුතු (ශුද්ධ)	180,000	
ඉදිරියට ගෙවූ විදුලිය	20,000	
මුදල්	50,000	
වෙළඳ ගෙවියයුතු		200,000
බැංකු ණය		160,000

වර්ෂයේ පළමු කාර්තුව තුළ පහත ගණුදෙනු සිදුවිය.

1. රු. 150,000 ක් වටිනා භාණ්ඩ ණයට මිලදී ගෙන ඇත.
2. රු. 120,000 ක් පිරිවැය වූ භාණ්ඩ රු. 200,000 කට ණයට විකුණා ඇත.
3. ණය හිමියන්ට රු. 50,000 ක් ගෙවූ අතර ලද වට්ටම රු. 5,000 කි.
4. ණය ගැතියන් විසින් රු. 15,000 ක් පිරිවැය වූ භාණ්ඩ ආපසු එවා ඇත.
5. ණයගැති ශේෂය මත වාර්ෂිකව 10% ක් අඩමාණ ණය වෙන් කිරීම ව්‍යාපාරයේ ප්‍රතිපත්තිය වේ.
6. ගොඩනැගිලි වාර්ෂිකව 10% ක් ක්‍ෂය කරයි. මෙම ගොඩනැගිලි මිලදී ගෙන ඇත්තේ 2013.01.01 දිනය.

අවශ්‍යවන්නේ;

- i. ඉහත ගණුදෙනුවල බලපෑම් ගිණුම්කරණ සමීකරණයේ පහත ආකෘතිය මගින් දක්වන්න.

$$\text{ගොඩනැගිලි} + \text{තොගය} + \text{ණයගැති} + \text{ඉදිරියට ගෙවීම් මුදල්} = \text{ප්‍රාග්ධනය} + \text{වගකීම්}$$
- ii. 2014 පළමු කාර්තුව සඳහා ව්‍යාපාරයේ ලාභය/ අලාභය
- iii. 2014.03.31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය (මුළු ලකුණු 15)

(06) (අ) 'මෙකැනික්ස්' කාර්මික ආයතනයේ 2015 ව්‍ෂයට අදාළ කම්හල් සේවකයන්ගේ මූලික වැටුප් පහත දැක්වේ.

	(රු.)		
සරත්	192,000	අතිකාල පැය	සරත් 5
අමල්	216,000		අමල් 8
හසිත	240,000		හසිත 6

- මසකට පැය 8 බැගින් වැඩකළ යුතු දින ගණන 25 කි.
- අතිකාල වැඩ වෙනුවෙන් සාමාන්‍ය පැයක වැටුප මෙන් 1 1/2 ගුණයක් ගෙවනු ලැබේ.
- සෑම සේවකයෙකුටම රු. 10,000 බැගින් මාසික දිරිදීමනාවක් හා රු. 24,000 බැගින් වාර්ෂික ප්‍රසාද දීමනාවක් හිමිවේ.
- සේවක අර්ථ සාධක අරමුදලට, අතිකාල දීමනාව හැර සේවක දළ වැටුපෙන් 10% ක් සේවක දායකය හා 15% ක් සේව්‍ය දායකය ලෙස ගෙවනු ලැබේ.
- සෑම සේවකයෙකුටම මාසිකව රු.500 ක් සුඛ සාධන සමිතිය වෙනුවෙන් ගෙවිය යුතුය.
- සෑම මසකම වැටුප ඊළඟ මාසයේ 10 වන දින ගෙවනු ලබයි.
  - i. 2015 ජනවාරි මාසය සඳහා වැටුප් ලේඛනය දක්වන්න.
  - ii. වැටුපට අදාළ අයිතමයන් වාර්තා කිරීමේ ජර්නල් සටහන් ලියන්න.
  - iii. ඉහත දළ වැටුප තුළ අඩංගු සෘජු වේතනය කොපමණ ද? (ලකුණු 9)

(ආ) සිසිල් බිම නිපදවන 'චිත්ත' වෙල්' සමාගම නව සිසිල් බිම නිෂ්පාදනයක් හඳුන්වා දීමට සැලසුම් කරයි. ඊට අදාළ වාර්ෂික අයවැය තොරතුරු පහත වේ.

	රු.
ඒකකයක විකුණුම් මිල	60
ඒකකයක විවලය පිරිවැය	36

- මාසිකව ප්‍රචාරණය සඳහා රු. 5,000 ක් වැය කිරීමට අයවැයගත කර ඇත.
- සේවක වේතන සඳහා වාර්ෂිකව රු. 200,000 ක් ද ගෙවල් කුලී සඳහා වාර්ෂිකව රු. 40,000 ක්ද වෙන් කර ඇත.

අවශ්‍යවන්නේ;

- i. මෙම කාර්යයේ මුළු පිරිවැය ආවරණය කර ගැනීමට විකිණිය යුතු ඒකක ප්‍රමාණය.
  - ii. ඒකක 20,000 ක් විකිණීමේදී ඇස්තමේන්තුගත වාර්ෂික ලාභය
  - iii. ලාභ සමච්ඡේදන ප්‍රස්තාර සටහන ඇඳ (ii) ට අනුව ආරක්ෂිත ආන්තිකය දක්වන්න. (ලකුණු 6)
- (මුළු ලකුණු 15)

(07) (ආ) සීමිත ඒෂියා සමාගම නව යෝගට් නිෂ්පාදනයක් වෙළඳපලට හඳුන්වාදීමට තීරණය කරයි. වර්ෂ 4 ක කාලයක් තුළ අදාළ සැලසුම් පහත දැක්වේ.

	රු.
• ව්‍යාපාරයේ වාර්ෂික ස්ථාවර පිරිවැය	450,000
• වෙළඳපල සමීක්ෂණය සිදුකළ ආයතනයේ ගාස්තුව	50,000
• යෝගට් නිෂ්පාදන යන්ත්‍රයේ ගැණුම් මිල	1,000,000
• යන්ත්‍රයේ ප්‍රවාහන පිරිවැය	50,000
• යන්ත්‍රයේ සුන්බුන් විකුණුම් මිල	275,000
• වර්ෂ 4 අවසානයේ යන්ත්‍රයේ සුන්බුන් අගය	25,000

යෝගට් 1 ක් සඳහා අමුද්‍රව්‍ය පිරිවැය රු. 10 ක්ද ශ්‍රම පිරිවැය රු. 5 ක්ද, සෘජු වෙනත් පිරිවැය රු. 5 ක්ද වේ. යෝගට් 1 ක් විකිණීමට අපේක්ෂිත මිල රු. 35 කි. වර්ෂික විකුණුම් ඒකක සංඛ්‍යාව පහත දැක්වේ.

වර්ෂය	1	2	3	4
ඒකක	20,000	25,000	28,000	24,000

ඉහත වාර්ෂික ස්ථාවර පිරිවැය තුළ ඇතුළත්, ව්‍යාපෘතිය නිසා හටගන්නා අතිරේක වාර්ෂික ස්ථාවර පිරිවැය රු. 350,000 කි.

මෙම ව්‍යාපෘතිය ඇරඹීම නිසා ව්‍යාපාරයේ කාරක ප්‍රාග්ධනය රු. 100,000 සිට 200,000 දක්වා ඉහළ යනු ලැබේ.

12% ප්‍රාග්ධන පිරිවැයට අදාළ මට්ටම් සාධක පහත දැක්වේ.

වර්ෂය	1	2	3	4
වට්ටම් සාධකය	0.89	0.8	0.79	0.63

අවශ්‍යවන්නේ;

- i. මූලික ආයෝජනයේ වර්තමාන අගය ගණනය කරන්න.
- ii. අවසන් වර්ෂයේ මුදල් ගලා ඒම් හා මුදල් ගලායාම් දක්වන්න.
- iii. ව්‍යාපෘතියේ ශුද්ධ වර්තමාන අගය ගණනය කර එය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ යෝග්‍යතාව පරීක්ෂා කරන්න. (ලකුණු 10)

(ආ) 2015.03.31 දිනට හිසිටෙක් සමාගමේ දේපළ පිරියත තොරතුරු පහත දැක්වේ.

රු.'000

	පිරිවැය	2014.03.31 ට ධාරණ අගය	සුන්බුන් අගය	ඵලදායී ජීවකාලය
ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි	7,000	1,000	-	25
මෝටර් රථ	5,000	3,200	500	5

- ඉඩමේ පිරිවැය රු. 4,500,000 ක
- 2014.04.01 දින ගොඩනැගිල්ල රු. 1,250,000 ක් දරමින් පුළුල් කරන ලද අතර අලුත්වැඩියා වියදම් රු. 20,000 ක්ද දරණ ලදී. පුළුල් කිරීම නිසා ගොඩනැගිල්ලේ ඵලදායී ජීව කාලය වසර 30 ක් දක්වා වැඩිවිය.
- 2014.10.01 දින මෝටර් රථය රු. 3,000,000 කට විකුණන ලදී. එදිනම රු. 4,000,000 කට තව මෝටර් රථයක් මිලදී ගන්නා ලදී. එහි ඵලදායී ජීව කාලය වර්ෂ 8 ක් වන අතර සුන්බුන් අගය රු. 800,000 කි.

අවශ්‍ය වන්නේ,

- i. 2015.03.31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා දේපළ පිරියත හා උපකරණ මත ක්‍ෂය වියදම ගණනය කරන්න.
- ii. 2015.03.31 දිනට දේපළ, පිරියත හා උපකරණ ධාරණ අගය දක්වන්න.
- iii. මෝටර් රථ ඉවත් කිරීමේ ගිණුම දක්වන්න. (ලකුණු 5)

(මුළු ලකුණු 15)

ගිණුම්කරණය II
 04. අ
 පිළිතුර

සීමිත ගෝලීය සිටි සමාගම
 2018.03.31 න් අවසන් වර්ෂය සඳහා
 මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය

රු.'000

<u>මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම් තුළින් මුදල් ප්‍රවාහ</u>		
බදු පෙර ලාභය	1890	
වැන් රථ විකුණුම් ලාභය	(550)	
ක්ෂයවීම්	450	
පොලී වියදම්	60	
	1850	
තොග වැඩි වීම	(30)	
ණයගැති අඩු වීම	10	
ණය හිමි වැඩි වීම	310	
මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම් තුළින් උත්පාදනය වූ මුදල්	2140	
ගෙවූ බදු	(260)	
ගෙවූ පොලී	(40)	
මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම් තුළින් ලද ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහය		1840
<u>ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් තුළින් මුදල් ප්‍රවාහ</u>		
වැන් රථ විකුණුම්	2250	
ගොඩනැගිලි මිලට ගැනුම්	(3950)	
ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් තුළ යෙදවූ ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහය		(1700)
<u>මූල්‍ය ක්‍රියාකාරකම් තුළින් මුදල් ප්‍රවාහ</u>		
සාමාන්‍ය කොටස් නිකුතුව	500	
ණයකර නිකුතුව	100	
ලාභාංශ ගෙවීම්	(550)	
මූල්‍ය ක්‍රියාකාරකම් තුළින් ලද ශුද්ධ මුදල් ප්‍රමාණය		50
වර්ෂය තුළ මුදල් හා මුදල් සමාන දෑ ශුද්ධ වැඩිවීම		190
2017.04.01 මුදල් හා මුදල් සමාන දෑද		300
2018.03.31 මුදල් හා මුදල් සමාන දෑද		490